

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора університету

Іван ПАРУБЧАК

« » 2025 р.

ПРОГРАМА

вступного **фахового** випробування для здобуття
освітнього ступеня **Бакалавр** за спеціальністю
С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
спеціалізація: Економіка
(ОПП «Біоекономіка»)

Програму розглянуто на засіданні
Приймальної комісії ЛНУВМБ
імені С.З.Гжицького
(протокол №6 від 09.04.2025 р.)

Львів – 2025

ПЕРЕДМОВА

У контексті глобалізації, екологічних викликів, нестабільної економічної ситуації та постійних змін у правовому полі, сучасний розвиток економіки вимагає нових підходів. При цьому важлива роль відводиться біоекономіці як сучасній моделі сталого розвитку. Особлива увага приділяється здатності майбутніх фахівців орієнтуватися в економічних процесах, пов'язаних із використанням біологічних ресурсів, розвитком сільського господарства, біотехнологій, відновлюваної енергетики та циркулярної економіки.

Вступне фахове випробування покликане визначити рівень базових теоретичних знань абітурієнтів з ключових дисциплін, таких як: економічна теорія, історія економіки та економічної думки, основи біоекономіки та біотехнологій.

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Предмет і метод економічної теорії

Суть поняття «економіка». Економічна теорія як суспільна наука. Етапи і концепції розвитку науки: меркантилізм, фізіократи, класична політична економія, марксизм, маржиналізм, неокласицизм, монетаризм, кейнсіанство, інституціоналізм. Виникнення економічної теорії. Предмет економічної теорії і еволюція його визначення. Складові економічної теорії. Економіка позитивна і нормативна. Функції економічної теорії. Методи пізнання економічних явищ і процесів. Економічні закони і категорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук.

2. Суспільне виробництво, його чинники

Матеріальне виробництво – основа людського життя. Засоби і предмети праці. Продуктивні сили і виробничі відносини. Спосіб виробництва. Поділ праці і її кооперація. Основні фактори виробництва. Функція робітника. Функція засобів виробництва. Природний фактор виробництва. Потреби суспільства. Види потреб. Ієрархія потреб. Етапи розвитку потреб. Економічні інтереси. Державний, грошовий і особистий інтерес. Взаємозв'язок потреб, виробництва і попиту. Обмеженість ресурсів і їх раціональне використання. Крива виробничих можливостей. Результати виробництва. Суспільний продукт та його форми.

3. Економічна система суспільства і власність

Економічна система і її основні структурні елементи. Історія розвитку економічних систем. Типи економічних систем. Національні моделі економічних систем. Еволюція відносин власності. Форми власності в Україні. Реалізація відносин власності. Трансформація відносин власності. Роздержавлення і приватизація об'єктів власності. Форми роздержавлення.

4. Товарне виробництво. Закономірності його розвитку

Натуральне господарство. Поняття товарного виробництва, його характерні риси та умови виникнення. Просте і розвинуте товарне виробництво, їх спільні риси і відмінності. Товар та його властивості. Сутність споживчої вартості і вартості. Характеристика мінової вартості. Двоїстий характер праці

втіленої в товарі. Основна суперечність простого і капіталістичного товарного виробництва. Закон вартості. Індивідуальні і суспільні затрати праці. Дія закону вартості в суспільному виробництві.

5. Гроші та їх функції

Причини виникнення грошей. Виникнення і суть грошей. Функції грошей: міра вартості, засіб обігу, нагромадження, засіб платежу, світові гроші. Види грошей. Вартість та ціна. Масштаб цін. Закони грошового обігу. Сучасні зміни в грошовому обігу. Грошова система і її елементи. Валюта і валютний курс. Роль, місце, причини і наслідки долара в сучасній валютній системі. Інфляція, її сутність. Вплив інфляції на економічні процеси. Причини інфляції та шляхи її зниження.

6. Основи ринкової економіки

Поняття ринку та його характерні риси. Місце ринку в відтворювальному процесі. Функції ринку. Об'єкти і суб'єкти ринку. Види ринку. Необхідність переходу України до ринкової економіки. Механізм дії ринку. Структура ринку. Ринок засобів виробництва. Ринок праці. Ринок науково-технічної продукції. Фінансовий ринок та ринок цінних паперів. Ціна і ціноутворення в ринковій економіці. Роль і функції цін. Система цін в економіці України. Сутність економічних законів попиту і пропозиції. Ціна рівноваги та її дотримання. Конкуренція та її роль в ринковій економіці. Форми конкуренції. Поняття монополізму та її вплив на економічні процеси.

7. Ринкова інфраструктура

Поняття та функції ринкової інфраструктури в економіці. Біржі, їх класифікація, місце і роль в інфраструктурі ринку. Товарні біржі, принципи їх діяльності. Фондова біржа. Ринок цінних паперів. Види цінних паперів. Валютна біржа і її функції. Формування та сучасний стан ринкової інфраструктури. Банки, їх сутність. Види банківських медитацій. Банківська система України та її структура. Розвиток ринкових відносин в Україні.

8. Економічні основи функціонування підприємства. Підприємництво

Соціально-економічна характеристика підприємства. Види підприємств. Малі підприємства і їх роль у суспільному виробництві. Закони України «Про власність», «Про підприємництво», «Про підприємства». Суть і види підприємництва, особливості розвитку його в Україні. Соціально-економічний зміст поняття «капітал». Основний і оборотний капітал. Обороти і кругообіг капіталу. Виробничі фонди підприємства. Структура виробничих фондів. Особливості обороту основних фондів. Фізичний і моральний знос основних фондів. Амортизація. Методи нарахування амортизації.

9. Ефективність функціонування капіталу

Показники забезпеченості і використання основних фондів. Витрати виробництва на рівні підприємства. Постійні і змінні витрати. Собівартість продукції: планова, фактична, технологічна, виробнича і повна. Умови зниження собівартості. Фактори зниження собівартості продукції. Ефективність виробництва на рівні держави, господарюючого суб'єкта, працівника. Прибуток і його функції. Рентабельність виробництва.

10. Ринкові відносини в аграрному секторі

Сільське господарство як сфера виробництва та особливості галузі. Земля як головний засіб виробництва. Аграрні відносини. Форми власності на землю. Земельна рента та її види. Ціна землі. Суб'єкти та об'єкти аграрних відносин. Агропромисловий комплекс і його функція. Значення, місце і роль окремих складових АПК. Агропромислова інтеграція, її передумови. Форми реформування і трансформаційні процеси в аграрному секторі.

11. Зайнятість та ринок робочої сили. Безробіття

Людські ресурси. Населення. Трудові ресурси. Відтворення трудових ресурсів. Сукупний працівник. Трудовий потенціал суспільства. Соціально-економічна суть зайнятості. Повна зайнятість. Раціональна зайнятість. Види і типи безробіття. Рівень безробіття. Ринок праці та особливості його функціонування. Суб'єкти ринку праці. Робоча сила як товар. Допомога по безробіттю. Механізм державного регулювання зайнятості.

12. Трудові відносини і заробітна плата

Праця і мотивація праці. Ієрархія потреб. Доходи споживчого призначення. Сутність, види і джерела доходів. Заробітна плата, її форми і системи. Номінальна і реальна заробітна плата. Диференціація доходів населення. Крива Лоренца і коефіцієнт Джині. Доходи від власної ренти. Доходи підприємця. Розподіл і використання доходів.

13. Суспільне відтворення і його циклічність

Суть суспільного відтворення і його основні риси. Відтворення виробничих відносин, природних ресурсів і інформації. Просте і розширене відтворення. Відтворення валового внутрішнього продукту. Національний дохід, його суть, джерела і методи обчислення. Типи відтворення. Економічне зростання: сутність, типи і фактори. Види та джерела нагромадження. Капітальні вкладення і інвестиції. Споживання суспільного продукту. Циклічність суспільного відтворення. Види циклів. Економічні кризи.

14. Фінансово-кредитна система суспільства. Державний бюджет

Суть і функції фінансів. Об'єктивна необхідність фінансів. Види фінансів. Фінансова система суспільства та її структура. Державний бюджет і його функції. Доходи та витрати державного бюджету. Дефіцит державного бюджету та причини його виникнення. Податки і їх класифікація. Крива Лаффера. Податкова система. Кредит і його необхідність. Принципи кредиту. Форми і функції кредиту. Кредитна система. Банківські установи. Функції центрального і комерційних банків. Активні і пасивні операції. Розрахунково-касові операції і банківські послуги.

15. Держава в ринковій економіці

Державне підприємництво як спосіб реалізації економічних функцій держави. Еволюція державного регулювання економіки. Необхідність втручання держави в економіку. Функції держави. Основні типи економічних систем. Об'єкти і суб'єкти державного регулювання економіки. Форми і методи державного регулювання економіки. Моделі державного регулювання ринкової

економіки. Сутність перехідної економіки. Трансформаційні процеси в Україні. Сучасна економічна політика України.

16. Система міжнародних економічних відносин

Поняття світового господарства, еволюція його розвитку. Міжнародний поділ праці і його форми. Інтернаціоналізація економіки. Етапи розвитку світового господарства та його структура. Форми економічних відносин. Вивіз капіталу. Міжнародний ринок капіталу. Всесвітній ринок товарів і послуг. Сутність і причини розвитку міграції робочої сили. Міжнародні валютні відносини. Умови формування конвертованості валюти. Міжнародна валютна система і її функціонування. Торгівельний і платіжний баланс країни. Міжнародні економічні організації.

17. Глобалізація світогосподарських зв'язків. Міжнародна економічна інтеграція

Суть глобалізації. Причини і сутність виникнення глобальних проблем. Класифікація глобальних проблем. Рівні глобалізації. Небезпека глобальних проблем. Необхідність міжнародного співробітництва у планетарному масштабі. Джерела подолання глобальних проблем. Створення механізмів та структур для регулювання глобальних проблем. Шляхи розв'язки глобальних проблем. Об'єктивні основи зовнішньоекономічних зв'язків України. Інтеграція України в світову економічну систему. Національно-економічні інтереси – умова національної економічної політики.

РОЗДІЛ 2. ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

18. Предмет і метод історії економіки та економічної думки

Історико-економічна наука в системі економічних та історичних наук. Історичні типи та форми організації господарства, їх соціальна та організаційна структура та їх еволюція. Історична форма господарства як єдність економічних суб'єктів, основних ресурсів та технологій виробництва, інституціонального середовища господарської діяльності, способу зв'язку між виробництвом і споживанням. Еволюція історичних форм господарства. Місце та роль історії економіки та економічної думки в системі економічних дисциплін. Функції історії економіки та економічної думки.

19. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій

Господарство як сфера буття людини в первісному суспільстві. Особливості первісного суспільства, його історико-економічна та археологічна періодизації. Природа як основний ресурс існування людини. Рівень розвитку матеріальних знарядь праці та його роль у зменшенні залежності людини від природи. Поділ праці в господарських спільнотах. Суспільство та господарська діяльність в первісній історії України. Суспільство трипільської культури та особливості його господарської сфери. Господарський розвиток стародавнього Єгипту та його відображення в економічній думці. Природно-кліматичні умови господарської діяльності. Роль релігійних вірувань в господарській діяльності.

20. Особливості господарського розвитку й економічної думки періоду формування світових цивілізацій.

Критські «палац-держави» та їх господарське значення. Особливості господарської сфери мікенського суспільства. Система управління ранніх держав. Формування власності. Початок формування Східної та Західної цивілізацій. Східна цивілізація та її характеристика в «осьовий час». Основні напрямки суспільно-економічного розвитку, історичні форми господарств та економічна думка Давньої Індії. Виникнення Китайської імперії та реформи власності, влади. Висвітлення економічного життя Давньої Греції в економічних працях Аристотеля («Нікомахова етика» та «Політика»). Перші теоретичні узагальнення. Економічний розвиток Давнього Риму. Криза рабовласницької системи та причини загибелі античного світу.

21. Господарство й економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V- XV ст. н.е.)

Ранньофеодальна та феодально-роздроблена держава і церква в суспільствах західноєвропейської цивілізації. Обґрунтування етапів еволюції аграрної економіки Західної Європи. Натуралізація господарського життя, сільське господарство як його основа. Господарство держави франків. Відносини власності. Основні форми господарств у ранньофеодальних і феодально-роздроблених державах Європи. Ремесло і торгівля у господарстві феодального суспільства. Виникнення середньовічних міст. Формування давньоруської держави. Давньоруське місто: спільні та відмінні риси із середньовічними містами Західної Європи. Феодальна роздробленість Київської Русі, її наслідки. Галицько-Волинська держава, її господарський розвиток. Феодальна рента, її трансформація.

22. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - XVII ст.)

Зміни в феодальному устрої держав Європи та їх вплив на господарське життя. Вплив цивілізаційних факторів на господарства країн Європейської цивілізації в період розкладу феодалізму. Економічні функції централізованої влади та адміністративні органи їх забезпечення. Формування нації як суспільного суб'єкту, особливості формування централізованих монархій у Франції та Англії, Іспанії і Португалії. Соціальні фактори. Духовно-культурні фактори. Епоха відродження, розкол у католицькій церкві. Меркантилізм – економічне учення про господарство централізованої держави. Характеристика раннього (монетарного) та пізнього меркантилізму. Колоніалізм епохи первісного нагромадження капіталу. Процес первісного нагромадження капіталу. Передумови виникнення ринкового господарства. Нові форми господарств в аграрній сфері

23. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII ст. - перша половина XIX ст.)

Ринкове господарство як консолідований результат демократичної, індустріальної та освітньої революцій. Буржуазно-демократичні революції та звільнення людей від особистої залежності. Формування нової соціальної

структури суспільства. Інститут приватної власності. Система вільної конкуренції. Форми господарства національних економік: мануфактура, фабрика, акціонерні товариства, домогосподарства, фермерське господарство. Класична економічна теорія. Економічне вчення А. Сміта як перша спроба системного аналізу ринкової економіки. Парцелярна система. Особливості промислового перевороту та становлення великої промисловості в Німеччині. Роль держави у формуванні ринкового господарства. Етапи розвитку та особливості дослідження національного господарства.

24. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX - початок XX ст.)

Загальні тенденції розвитку світової економіки в останній третині XIX – на початку XX ст. на основі прогресу науки, техніки та технологій. Завершення промислового перевороту у провідних країнах світу і перехід до індустріального розвитку. Структурні зміни в економіці. Перехід від системи вільної конкуренції до монополії. Соціальний напрямок політичної економії як передумова появи інституціоналізму. Особливості англійської економіки в період монополістичної конкуренції. Кембриджська школа. Економічна теорія А. Маршалла. Зниження темпів економічного зростання Франції та їх відображення в роботах представників математичної школи. Протиріччя розвитку французької господарської системи та її відображення в роботах представників математичної школи.

25. Господарство й економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.). Економічна ситуація у світі напередодні й відразу після першої світової війни

Нові тенденції господарського розвитку країн Європейської цивілізації. Світова економічна криза останньої чверті XIX ст. Світова система господарства та її вплив на економіку провідних країн Європи і США. Основні суперечності між великими державами. Початок боротьби за переділ світу. Особливості державно-монополістичного розвитку господарств країн Європейської цивілізації та США. Причини та наслідки Першої світової війни. Світова економічна криза 1929-1933 рр. Виникнення кейнсіанства. «Велика депресія» 1929-1933 рр. та її вплив на розвиток країн Європейської цивілізації та США.

26. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)

Фактори розвитку ринкових економічних систем та економічна думка, що його відображає. Особливості змішаних ринкових систем господарств провідних країн світу. Економічна політика зростання та антикризова політика у реформуванні господарств окремих країн Західної Європи, США та Японії.

27. Історія економічної думки України.

Економіка України в міжвоєнний період. Українські землі в період II світової війни та відбудови. Економіка в епоху відлиги, застою, перебудови. Інституціональний напрям у сучасній економічній науці. Спроби реформування

економіки в перші роки незалежності. Економічна політика в II пол. 90-х рр. – поч. XXI ст. Розвиток економічної теорії в сучасній Україні.

РОЗДІЛ 3. ОСНОВИ БІОЕКОНОМІКИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ

28. Суть, значення і зміст економіки

Об'єктивний характер виникнення економіки. Обмежені ресурси та необмежені потреби. Людина як соціальна і біологічна істота. Біосоціальні риси людини. Місце людини в економічній системі. Показники рівня розвитку сукупної робочої сили. Взаємовідносини людини і природного середовища у процесі здійснення господарської діяльності. Економічні закони як закони економічної діяльності людей. Пізнання економічних законів та їх використання. Передумови свідомого використання об'єктивних економічних законів та його ефективності у відносинах людей та природного середовища. Ресурси і проблеми вибору і економі. Поняття ефективності та її види і сфери прояву. Способи вирішення суперечності між обмеженими ресурсами та необмеженими потребами. Економічний рахунок та способи його вираження. Критерії та показники економічної ефективності.

29. Поняття, зміст та значення біотехнологій як основи біоекономіки

Поняття, об'єктивна необхідність та еволюція біотехнологій. Біотехнологія як наука. Переваги біотехнологій. Біотехнологічна стадія, її сутність та види. Види продуктів за їх місцем у типовій технологічній схемі. Приклади схем біотехнологічних виробництв. Екологічна психіка біотехнологічного виробництва. Сфери застосування біотехнологій. Використання біотехнологічних процесів для вирішення проблем навколишнього середовища та харчової промисловості. Економічна, соціальна і екологічна ефективність біотехнологій.

30. Стан і перспективи розвитку біотехнологій як основи біоекономіки в світі і в Україні

Світові тенденції розвитку біотехнологій та ринку їх продукції. Розвиток біотехнологій в Україні. Біоекономічні засади формування пріоритетів економічного зростання в Україні. Формування інноваційної системи біотехнологій: досвід зарубіжних країн, проблеми України.

31. Поняття і зміст біоекономіки

Термінологічне визначення біоекономіки. Секторний підхід до пізнання біоекономіки. Інноваційна біоекономіка. Біоекономіка у моделях національної економіки. Біологічні ресурси – складова біоекономіки. Товари в біоекономіці. Процеси біоекономіки. Сервіси в біоекономіці. Нові напрями у біоекономіці.

32. Концептуальні засади біоекономіки та її зв'язок з раціональним природокористуванням в Україні

Передумови виникнення проблем оптимізації взаємовідносин економіки та навколишнього середовища. Історичний процес розвитку вчень про людину і природу. Основні риси сучасної екологічної кризи. Проблеми природокористування як процесу взаємодії між суспільним виробництвом та навколишнім природним середовищем. Основні значення терміну «природокористування». Класифікація основних видів природокористування.

Принципи природокористування. Екологічний, техніко-економічний, соціально-політичний аспекти економіки природокористування.

Принцип єдності охорони природи та її раціонального використання. Економне й неекономне природокористування.

33. Біоекономіка в системі національного господарства: стандарти межування

Параметри категоризації галузей біоекономіки. Галузі та види економічної діяльності у сфері біоекономіки. Квед-коди та види економічної діяльності, що відносяться до біоекономіки, згруповані за категоріями відповідно до галузей національної економіки. Біоекономіка, економічне зростання та природне середовище.

34. Біоекономічні напрями підвищення якості продукції підприємства

Аналітична модель опису ролі чинника управління якістю продукції у діяльності підприємства. Основні чинники підвищення якості продукції. Біоекономічні напрями підвищення якості продукції на різних етапах технологічного процесу. Створення біоекономічних кластерів як шлях до підвищення якості продукції.

35. Європейський досвід організації і забезпечення розвитку економіки на біоекономічних засадах

Зрівноважений розвиток і біоекономіка – європейський підхід. Біотехнології та їх міжнародна класифікація. САП європейського союзу та біоекономіка 4.інституційне забезпечення розвитку біоекономіки в Європі. Державна підтримка розвитку біоекономіки. Європейський організаційно-економічний механізм розвитку біотехнологій і біоекономіки.

36. Біоекономіка та циркулярна економіка

Поняття і види відходів. Їх класифікація. Відходи як забруднювач навколишнього природного середовища. Асимілятивний процес. Низький і високий потенціал розкладу (самоочищення). Залежність асимілятивної здатності природного навколишнього середовища від кількості відходів, які надходять до нього. Економічні методи захисту навколишнього природного середовища від забруднення. Відходи виробництва. Відходи споживання. Вартість відходів. Ціни на відходи. Інтенсивність взаємозв'язку і взаємодії харчової промисловості та навколишнього середовища. Поняття циркулярної економіки та її місце в системі економічних наук. Циркулярна економіка як напрям і чинники зрівноваженого розвитку. Процес впровадження циркулярної економіки та методика оцінки ступеня її циркулярності. Циркулярна економіка і глобалізоване управління відходами. Лінійна та циркулярна економіки – переваги і недоліки Економічні, соціальні та екологічні ефекти циркулярної економіки

37. Біоекономіка та органічне виробництво і екологізація продукції

Суть і значення органічного виробництва як шляху його екологізації. Органічне виробництво та екологізація продукції як об'єкт біоекономіки. Економічна, соціальна та екологічна ефективність органічного виробництва та його чинники. Органічне виробництво в Україні та шляхи його дальшого розвитку.

38. Біоекономіка аграрного виробництва

Специфіка аграрного сектору економіки та його галузей. Біотехнологічні процеси у аграрному секторі економіки. Економічна, соціальна та екологічна ефективність застосування біотехнологій у аграрному секторі економіки.

Рекомендована література:

1. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. Київ. Знання, 2015. 851 с.
2. Байдала В.В. Біоекономіка в Україні: сучасний стан та перспективи. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/znptdau_2013_1_3_4.pdf
3. Байдала В.В. Бутенко В.М., Талавиця М.П. Біоекономіка. Навчальний посібник для здобувачів освітнього ступеня доктор філософії. К.: Наукова столиця. 2020. 293 с.
4. Біоекономіка. URL: <http://www.iipnaan.com.ua/nauka/183-bioekonomika>
5. Біотехнології та біоінженерія. Вступ до фаху : навчальний посібник / О. І. Юлевич С. І. Луговий, О. І. Каратєєва, Є. В. Баркарь. Миколаїв : МНАУ, 2022. 285 с.
6. Бугайчук, В.В., Грабчук В.В. Біоекономіка та її роль у розвитку сучасного суспільства. *Економіка АПК*. 2018. № 5. С. 110–114
7. Веклич О. Методологічні основи оцінювання економічного збитку від втрати екосистемних послуг унаслідок військової агресії рф. *Економіка природокористування і сталий розвиток*. № 12(31). 2022. <http://ecops.kiev.ua/>
8. Веклич О. О., Волошин С. М., Жарова Л. В. Формування та реалізація національної екологічної політики України / за ред. С. О. Лизуна. Суми : Університетська книга, 2018. 336 с.
9. Владимиров К.М., Морозов Р.В., Морозова О.Г., Владимірова Л.В. Історія економіки та економічної думки. Видавництво: Олді+, 2020. 406.
10. Вострякова В., Зайцева-Чіпак Н., Фау Є. Інноваційний розвиток біоекономічного потенціалу України. Вінниця. 2024. 52 с.
11. Горожанкіна М. Є. Основи економічної теорії : політична економія : навчальний посібник. Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. 628 с.
12. Данилович-Кропивницька М. Л. Основи економічної теорії : навчальний посібник / М. Л. Данилович- Кропивницька, Г. І. Пушак. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. 224 с.
13. Економіка природокористування: глосарій основних термінів. 2-ге вид., доп. / [за заг. ред. акад. НААН України М. А. Хвесика]./Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2022. 118 с.
14. Економіка України на шляху від депресії до зростання: джерела, важелі, інструменти / Жаліло Я. А., Покришка Д. С., Белінська Я. В. [та ін.]. К.: НІСД, 2010. 96 с.
15. Економіка України після кризи: орієнтири стратегічних реформ / Я. А. Жаліло, Д. С. Покришка, Я. В. Белінська [та ін.]. К.: НІСД, 2010. 104 с

16. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.; відп. ред. В. А. Смолій; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.]. НАН України. Інститут історії України. К.: Ніка-Центр, 2011. Т. 2. 608 с.
17. Економічна теорія : навчальний посібник / [Л. С. Томашик, О. О. Перепьолкіна, Б. М. Шевчик та ін.]. Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 264 с.
18. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
19. Екосистемні засади оцінювання збитків від забруднення навколишнього природного середовища: монографія / [Веклич О.О., Кобзар О.М., Колмакова В.М., Патока І.В.]; ДУ ІЕПСР НАН України. К., 2019 304 с.
20. Загальна (промислова) біотехнологія: навчальний посібник / М.Д. Мельничук, О.Л. Кляченко, В.В. Бородай, Ю.В. Коломієць. Київ: ФОП Корзун Д. Ю., 2014. 252 с
21. Історія економіки та економічної думки [Текст] : підручник / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, Ю. І. Гайда [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 792 с.
22. Історія економіки та економічної думки: ХХ – початок ХХІ ст.: навч. посіб. / В. В. Козюк [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. К.: Знання, 2011.
23. Історія економіки та економічної думки: конспект лекцій. Біла Церква. Білоцерківський навчально-науково-виробничий комплекс «Освіта», 2019, 262 с.
24. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / [С. В. Степаненко, С. Н. Антонюк, В. М. Феценко, Н. О. Тимочко] ; за ред. проф. С. В. Степаненка. К.: КНЕУ, 2010. 743 с.
25. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / М. А. Садиков; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС, 2011. 212 с.
26. Капрельянц, Л. В. Теоретичні основи біотехнології : навч. посіб. / Капрельянц Леонід Вікторович. Харків : Факт, 2020. 291 с.
27. Караєва В. Н., Корпан Р. В., Корпан Т. А. Сталій розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем : навч. посіб. / за ред. І. В. Недіна. Суми : Університетська книга, 2018. 384 с
28. Клиновий Д. В. Сталі фінанси: теорія, методологія, практика / Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»/. К.: Видавництво «ПрофКнига», 2022. 440 с.
29. Краус Н. Історія економіки та економічної думки. Структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки [Текст]: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 496 с.
30. Литвак О. А. Біоекономічний підхід у розвитку аграрного сектора економіки: теоретико-методичні та практичні аспекти. Миколаїв : МНАУ, 2015. 88 с.

- 31.Лобова О. В. Біотехнології : навч. посіб. / О. В. Лобова, А. С. Левішко, І. І. Гуменюк. Київ : НУБіП України, 2021. 548 с.
- 32.Магійович Р. І., Зеліско Н. Б. Економічна теорія : навч. посіб. / Львів. нац. аграр. ун-т. Львів : Галицька видавнича спілка, 2021. 323 с
- 33.Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник.Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
- 34.Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
- 35.Олефір А. До проблеми правової охорони біотехнологій. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. Вип. 1. С. 71–83.
- 36.Органічне сільське господарство та його розвиток в умовах кооперації / Н. В. Зіновчук, В. В. Зіновчук, О. В. Скидан [та ін.]. Житомир: «Рута», 2011. 160 с.
- 37.Пляцук Л. Д. Екологічна біотехнологія: принципи створення біотехнологічних виробництв : навч. посіб. / Л. Д. Пляцук, Є. Ю. Черниш. Суми : Сумс. держ. ун-т, 2018. 293 с.
- 38.Прощаликіна А.М. Економічні й технологічні передумови формування і розвитку біоекономіки в Україні. *Ефективна економіка* № 12, 2017. <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5967>
- 39.Прощаликіна А.М. Передумови становлення та розвитку біоекономіки / А. М. Прощаликіна. *Ефективна економіка*. 2016. №12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>
- 40.Талавирия М.П. Розвиток біоекономіки та управління природокористуванням в умовах глобалізації : [монографія] / М.П. Талавирия, А.М. Клименко, В.В. Жебка [та ін.]. К.: Лисенко М.М., 2012. 339 с.
- 41.Талавирия, М. П. Розвиток біоекономіки та управління природокористуванням / М. П. Талавирия та ін. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2012. 353 с.
- 42.Трегобчук В. М. Еколого-економічна концепція ефективного і сталого розвитку Траєкторія сталого розвитку України до 2030 року: проблеми та пріоритети: національна доповідь / за наук. ред. акад. НААН України М. А. Хвесика. Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2021. 1091 с.
- 43.Формування просторової системи управління природно-ресурсними активами / за заг. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика. К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2020. 464 с.
44. Царенко О.М., Несветов О.О., Кадацький М.О. Економіка та менеджмент екологізації АПК: монографія. Суми: Університетська книга. 2007. 592 с.
- 45.Черевко Г.В., Черевко І.В., Василенка Н.І. Економіка природокористування. Львів: Ліга-Прес, 2013. 700 с.
- 46.Черевко І.В. Екологічність і зрівноваженість сільського господарства. *Аграрна економіка*. 2013. Т.6, № 3-4. С. 89-96.
- 47.Шевченко І.В. Методи й підходи до екосистемного оцінювання збитків від забруднення навколишнього природного середовища. Економіка

природокористування і охорони довкілля: Зб. наук. пр. К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2017. С. 91-97.

48.Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 476 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Оцінювання вступного фахового випробування для здобуття освітнього ступеня Бакалавр проводиться за 200-бальною шкалою (від 100 до 200 балів). Позитивна оцінка становить не менше 100 балів. Екзаменаційний білет містить чотири питання, кожне з яких оцінюється по 25 балів максимально.

За повну та правильну відповідь на всі запитання вступник може набрати максимально 200 балів (за 200-бальною шкалою).

При цьому до участі в конкурсному відборі допускаються особи, які отримали за результатами вступного фахового випробування не менше 100 балів.

Критерії оцінювання відповідей на питання фахового вступного випробування:

- відповідь у 90–100% від кількості балів оцінюється, якщо вступник у повному обсязі розкрив зміст питання; здатен формувати висновки й узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями; правильно розв'язав завдання;
- відповідь у 70–80% від кількості балів оцінюється, якщо вступник достатньо повно розкрив зміст відповіді, але при викладанні деяких аспектів не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки; правильно розв'язав завдання, але допустив незначні неточності;
- відповідь у 50–60% від кількості балів оцінюється, якщо вступник у цілому розкрив основний зміст питання, але без обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; завдання розв'язав не повністю;
- відповідь до 50% від кількості балів оцінюється, якщо вступник недостатньо розкрив зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; завдання розв'язав частково або неправильно.